

DIENST OP ZONDAG, 18 juli 2021

Doopsgezinde Gemeente Aalsmeer

Vleugel en dwarsfluit: Wilma Broere en Erica de Ridder
Kaarsen, Mededelingen en Open ruimte: Willem van Bloemen
Lezer: Gerda Misset Predikant: Christine Schlette

Muziekspel

Welkom en aansteken kaars

Openingslied 216

Inkeer en bemoediging

Roepende en wenkende God...

U bent het die ons hier verzameld hebt

U bent het die hier in ons midden aan het woord wil komen

Stem ons dan af op U

hier in dit uur

Inleiding op het thema van de dienst: 'Reine en onreine geesten'

Een gedeelte uit Marcus staat op de lessenaar, de zg uitzendingsrede, een gedeelte waar de leerlingen gezag krijgen over onreine geesten.

Eigenlijk vind ik het maar een onprettige woorden: rein en onrein. De associatie die ze oproepen: moralisme, eigen onberispelijkheid en het tekort schieten van anderen.

De bijbel is echter geen moralistisch boek. Het heeft bevrijding op het oog. Geen beknelling, maar ruimte, weidsheid.

Wat of wie is nu rein of onrein?

Een belangrijke observatie: Jezus raakt zieken en gestorvenen aan, menstruerende vrouwen, hij durft de "onreinheid" van de ander aan. Trekt zich niets aan van rituele taboes die daarvoor gelden. Hij trekt door onrein gebied enz.

Het gaat er dus niet om zelf rein te zijn of te blijven.

Bekend is ook zijn uitspraak: niet wat de mond ingaat, maar wat de mond uitgaat is onrein. Hij stelt zich teweer tegen regels en taboes die aan de menselijkheid gaan tornen.

Dus als het gaat over onreine geesten uitdrijven, gezag krijgen over onreine geesten: Hoor het als een oproep om je bezig te houden met het uitdrijven van wat het leven onmogelijk maakt.

En eigenlijk niet als een oproep om te streven naar eigen onberispelijkheid, ofwel rein zijn.

Reis licht in het leven. Je kunt ook teveel meenemen, teveel zekerheden, teveel kennis, teveel eigen wijsheid.

Lied 314

Gebod om ontferming en bij het openen van de Schrift

Goede God, zie ons hier bij elkaar.

Hier in uw huis, waar we
de stilte en de concentratie
vinden om te kijken naar wat er
omgaat in ons hart.

Waarin we ons kwetsbaar voelen,
wat ons bang kan maken,
welk verdriet we met ons meedragen,
welke boosheid ons verteert
ja, wat er donker is in ons hart.

Hier kunnen wij het bekennen.
Want hier wordt ons toegezegd:
Uw licht komt na de nacht.

Hier in uw huis vinden wij de grond onder de voeten
die nodig is om te kunnen stilstaan bij alle onrust
in de wereld om ons heen.
Ons hart raakt soms ontsteld
van wat er zich allemaal afspeelt.
Ons veilig en onkwetsbaar wanen, als we dat deden, is er niet meer bij.
Code rood, zowel voor een teveel aan water als voor een teveel aan besmettingen.

Hier hoeven wij
onze bezorgdheid
niet te verdringen,
want hier wordt
ons toegezegd:
Uw licht komt
na de nacht.

Daarom bidden wij: ontferm u over ons.

Lezing Jesaja 52: 1-6

Zingen: 816: 1 en 2

Lezing Marcus 6: 7-13

Zingen: 816: 3 en 4

Overdenking

Het staat er zo eenvoudig; hij gaf hun de macht over de onreine geesten.
Hoe mogen we daar naar kijken?

Hoevelen leven niet verkrampd en bang voor wat onrein is in de wereld en voor wat onrein is hun
ziel. Taboes beheersen het dagelijks leven: hoed je voor de doden, voor melaatsen, voor covid,
voor wie en wat niet al. Zo gezien gaat de 'onreine geest' over wat ons onvrij maakt en zich als
gebod of verbod in ons innerlijk heeft genesteld.

Er is veel waar we voor schuwen in onze eigen ziel. We hebben van god een licht- en een
schaduwzijde gekregen, maar onze schaduwzijde zien we liever niet. En wanneer die in onze
naaste zichtbaar wordt, verwerpen we die naaste.

Er spookt van alles in ons binnenste. Laten de leerlingen toch in hemelsnaam die boze geesten
uitdrijven!

Wat me raakt in dit verhaal is dat willen de leerlingen anderen van angst en verkramptheid kunnen
bevrijden, dat ze dan ook met hun eigen verkramptheid en angst aan de gang zullen gaan.

Immers:

*“Neem niets mee, onderweg, alleen een stok. Geen brood, geen reiszak, geen geld in je gordel.
Doe wel sandalen aan, maar neem geen dubbel stel kleren mee.”*

Ik geef het je te doen, als dat geen oefening in godsvertrouwen is! Neem niets mee. Ik neem altijd
veel te veel mee, voor je weet maar nooit. Deze straffe, nogal overdreven woorden van Jezus
moet men ongetwijfeld niet te letterlijk nemen. Ze willen geen regels opleggen, maar een
mentaliteit aangeven. Jezus wilde dat zijn boodschap in liefde zou gebracht worden, eenvoudig,
zonder winstbejag en opdringerigheid.

Neem niets mee: Met deze woorden komen we in de sfeer van Fransiscus van Assisi.

Franciscus (1182-1226) raakt geïnspireerd door deze tekst van Marcus. Toen een groep mensen
om hem heen stond en zich iets als een nieuwe beweging begon af te tekenen, een lekenorde,
stuurde hij ze ook met z'n tweeën erop uit. En levensregels worden: geen eigendom en leven van
aalmoezen.

Het ideaal van armoede komt opzetten als vernieuwing in een tijd waarin de rijken steeds rijker werden, zo ook de kerken en de kloosters. Er ging heel veel geld naar ze toe. Want ze baden voor het zielenheil van de mensen. En die betaalden daarvoor met aflaten. Het klooster van Cluny bijvoorbeeld kon steeds meer grond bijkopen.

Franciscus zelf kwam ook uit een rijk milieu. Hij was een ridder, hield van avontuur, van geld en vrouwen. Het goede leven.

Zijn vader was een welgesteld koopman. En die werd helemaal gek van woede toen zijn zoon liet weten dat hij ipv de keizer Christus wilde dienen. En dat nog wel door al zijn geld weg te geven en in armoede te gaan leven. Een zonderling als zoon die de erfenis in gevaar brengt.

Franciscus verlaat het ouderlijk huis.

Hij komt in niemandsland, u weet wel, weg van thuis, nog geen nieuw thuis, in de leegte verkeren, niet weten waarheen.

In die situatie ontmoet hij een melaatse. Hij geeft zijn paard de sporen om zo snel mogelijk het allervierste en allereengste wat hij maar kon bedenken te ontvluchten.

Even later bedenkt hij zich. Hij keert terug naar de plek, stijgt van zijn paard af en geeft de melaatse een zoen op de mond.

Deze gebeurtenis maakt altijd een diepe indruk op mij.

Van huis uit, vanuit de rijkdom waarin Franciscus was opgegroeid zag hij letterlijk de melaatsen niet staan. Melaatsen mochten niet in de steden en de dorpen komen, ze werden vanwege besmettingsgevaar e.d. ver buiten de bewoonde wereld geplaatst in leprozen-kampen. Als je erover leest gruw je ervan.

In die ontmoeting verdwijnt zijn angst voor het melaats zijn. Hij voelt zich thuis in die gemeenschap, leert zijn eigen melaatsheid kennen. Legt zijn harnas af. Achteraf zegt hij erover: door God werd ik middenin ze geplaatst. Wat bitter was werd zoet.

Hij leert zichzelf zien als ontvangen uit de hand van god en kan zo ook naar anderen kijken. Met een liefdevolle blik, zonder heimelijk oordeel, zonder welke moraal dan ook. Hij gaat radicaal vanuit liefde leven.

Er staat niet meer iets tussen hemzelf en God. Van die egodingen waar je eer en status aan ontleent. De ander als concurrent, als bron van angst ipv als broeder of zuster. Hij gaat radicaal vanuit de liefde van God voor hem leven.

Ik vertel over Franciscus omdat in zijn armoede-ideaal iets te vinden is dat nog steeds waardevol is.

Het ideaal van totale armoede, het bedelen om eigen levensonderhoud, het niet willen steunen op de veiligheid van eigen bezit.....lijkt misschien een moeilijke ascetische weg, waarin je je alleen maar veel aan het ontzeggen bent. Heel veel moeten, heel veel kramp.

Het ideaal van niets hebben geeft ook vrijheid: niets meenemen dat tot bescherming kan dienen.

De volgelingen van Franciscus trekken de wereld door terwijl ze in zekere zin afstand van die wereld hebben genomen.

Ze hebben iets te brengen dat de wereld niet heeft.

Ze bezitten niets meer: geen macht, geen geld, geen kennis. Zo zijn ze, in hun kwetsbaarheid, vrij om te ontvangen.

Wat Franciscus en zijn volgelingen te brengen hebben is wat ze van God hebben ontvangen: liefde, troost, compassie

In onze maatschappij is bezit een macht geworden die ons dreigt te overheersen. Een tweedeling ontstaat, zij die geld hebben en zij die dat niet hebben. Er gaan stemmen op om het neo-liberale systeem te veranderen.

Kunnen we nog in vrijheid kiezen voor wat we echt nodig hebben om te leven?

En niet alleen materieel bezit kan ons in de greep houden. Er zijn ook andere bezittingen waar we houvast bij zoeken, waar waar we misschien bezeten van zijn. Macht, succes, waardering van anderen.

Werkelijke vrijheid betekent dat we dit alles niet meer nodig hebben, dat we open kunnen zijn, zonder ons in te dekken. Dat betekent geen zelfverheffing, maar nederigheid. Geen toe-eigening, maar teruggave aan God die al het goede in mij bewerkt.

Tot slot: waar deze overdenking mij zelf brengt is de gedachte dat het misschien goed is om zo nu en dan gewetensvol zelfonderzoek te doen: Zijn er dingen waar ik door word beheerst? Waar klamp ik me aan vast? Kan ik kritiek verdragen? Ben ik in staat om te delen? Mijn bezittingen, verantwoordelijkheid en eigen kwetsbaarheid? Stel je voor, als ik radicaal vanuit liefde zou leven .....?

Overdenking

Muziekspel

Open ruimte

Gebeden: dank-, voor-, stilgebed en Onze Vader Eeuwige

Wij danken u, God, voor dit uur van bezinning rond de oude verhalen uit uw boek. Zij houden ons een spiegel voor en ook al doet wat we zien soms pijn, we leren ervan, we ontwikkelen ons erdoor we worden er meer mens van naar uw beeld.

We danken u voor al die soms ongemerkte momenten in ons leven waarop we geraakt zijn en gevoed door u.

We bidden dat we ons bewust zijn van wat we allemaal al ontvangen hebben van u, dat we ons er vrij door voelen en dankbaar.

Voorbeden

Met warmte denken we aan mensen die op dit moment in beslag genomen worden door een eigen zorg, angst of groot verdriet. We bidden voor hen die met moeite leven, met een kwetsbaar lijf, een wankele geest. We bidden voor hen die de keerzijde van de liefde kennen en hartzeer hebben door het verlies van een geliefde. Mogen zij gedragen worden op de vleugels van Uw Geest.

We bidden voor de kerk hier in het dorp en overal in de wereld. Ze wordt gedragen door een kostbare traditie en toch is zij onzeker over de vraag hoe van betekenis te zijn. Dat ze niet te klein denkt over zichzelf. Het vuur van uw liefde is nodig in deze wereld.

In stilte leggen we aan u voor wat onophoudelijk in ons aan het bidden is

Onze Vader die in de hemelen zijt,
uw naam worde geheiligd;
uw Koninkrijk kome;
uw wil geschiede,
gelijk in de hemel alsook op aarde.
Geef ons heden ons dagelijks brood;
en vergeef ons onze schulden,
gelijk ook wij vergeven onze schuldenaren;
en leid ons niet in verzoeking,
maar verlos ons van den boze.

Want van U is het Koninkrijk, de kracht en de heerlijkheid
tot in eeuwigheid.
Amen.

Slotlied 423
Zegen
Muziekspel